

Recensent: Hanneke van der Linde

Ria Mathijzen: 'Volov' De wonderlijke belevenissen van mijn autistische zoon. Uitgeverij Luitingh- Sijthof BV, Amsterdam 2010. ISBN: 9789021804460 (Autisme/ ASS/1) zie ook <http://www.uitgeverijsijthoff.nl/>

Soort boek/stijl/ziekte: Een ongelofelijk mooi, grappig, ontroerend en relativerend boek van een moeder die schrijft over het leven van haar autistische zoon Willem. Hoe zij samen en los van elkaar de wereld binnentreden. Ria Mathijzen schreef dit boek om ouders en anderen te helpen hun moeilijke positie te relativeren.

Over de schrijfster: Ria Mathijzen is journaliste en tekstschrijver. Zij schreef al eerder, in 1996 een boek over Willem; *De jongen die uit de lucht kwam vallen*. Dat boek werd goed ontvangen. In dit boek wil Ria nieuwe inzichten beschrijven en helpen goede maatregelen te nemen om met een volwassen autist te leven.

Korte beschrijving: In *Volov* maken we kennis met de wondere wereld van Willem, zijn angsten en zijn manieren om de zo onbegrijpelijke wereld om hem heen veiliger te maken. Hij doet dit op een manier die voor buitenstaanders en mensen die niet met autisme te maken hebben volstrekt bizar en onbegrijpelijk overkomt. Willem kan niet liegen, heeft een obsessie voor auto's en een drang om spullen hun "rechtmatige" plek te geven. Het leidt tot diefstal, inbraak en uitbraak pogingen. De lezer krijgt niet alleen inzicht in wat dit doet met de moeder, maar wordt ook meegenomen in de belevingswereld van Willem. En dat geeft een bijzonder mooi inzicht in de wereld van een autist. Uiteindelijk komt Willem in de Antroposofische instelling waar hij woont tot rust, en kan het proces van loslaten tussen moeder en zoon in gang worden gezet.

Wat viel op: *Volov* is een heerlijk boek. Er is heel veel ruimte voor relativering en humor naast alle serieuze en pijnlijke momenten. Sommige dingen zijn erg herkenbaar voor mensen die met autisten te maken hebben (gehad). Het is een heel liefdevol boek die weer eens laat zien hoe ongelofelijk bijzondere mensen autisten zijn en hoeveel vooruitgang er te boeken valt als je de mens centraal zet.

Citaten:

Pagina 11-12 "Dan toch, plotseling –Anna's hart slaat een slag over- verschijnt zijn wonderbaarlijke silhouet, strak in zwart gehuld. Twee reusachtige zwarte geluiddempers aan weerszijden van zijn hoofd moeten hem beschermen tegen het bombardement van geluidsprikkels dat ongefilterd zijn autistenbrein bestormt, als een ondragelijke herrie, alsof alle zenders van de radio tegelijk keihard aanstaan. Behalve die kunstmatige filters (.....) valt de argeloze voorbijganger niets bijzonders op: een grote goedgebouwde man met brede schouders, smalle heupen, licht kalend al... nou ja, met wel een beetje een vreemd loopje met die zevenmijlsstappen, licht naverend op zijn tenen, breed zwaaiend met zijn armen. (...) Je blik moet echt wel iets langer blijven hangen wil je de ongelijke verhouding tussen zijn lange, elegante handen en zijn opmerkelijk kleine voeten opmerken, laat staan de gaten in de zijkanten van zijn schoenen waar hij een begerenswaardig chique, maar in zijn geval zenuwslopend rood merkje uit uitgeknipt heeft.(....) Hij heeft een mooi zwart jack aan, met daaronder een uitgewoonde joggingbroek, die de dagelijkse strijd tegen de wasmachine weer eens gewonnen heeft en gebruikt ruikt, bijeengehouden door een zwart koord in plaats van het onverdraaglijke witte elastiek dat hij eruit geknipt heeft.

‘Maar je ziet dat witte elastiek toch niet, Willem, waarom doe je dat nou?’ ‘Omdat het doet pijn’. Hij loopt de drie treden van het stenen stoepje op en daar staat hij dan met zijn ontroerende gezicht.

‘Daar is Willem is er weer’, zegt hij stralend. ‘Bij mama op visite. Alleen gekomen, met de bus.’ Vanuit de diepste diepte raast een golf van trots en liefde door haar heen, tot in haar vingertoppen die hem nu aan moeten raken. Gelukkig kan ze haar ontroering kwijt: al heel lang verdraagt hij haar handen om zijn hoofd.

Kus.

Kus.

‘Jij bent helemaal alleen met de bus gekomen. Wat goed, Willem. Wat een grote man ben je toch geworden’

‘Jij niet gepikt’ beweert hij vervolgens met iets te grote ogen, waarin duidelijk te lezen staat dat deze man die niet kan liegen iets ongedaan probeert te maken.

Jesusmina laat het niet waar wezen.”

Pagina 30: ‘Met veel moeite heeft Willem een aantal dingen in zijn autistenbrein geprent, zoals: wanneer mijn moeders wenkbrauwen zakken en haar stem zakt dan ook, dan is ze boos. Mondhoeken naar beneden is nog veel en veel erger. En alles naar boven is vrolijk. En tranen betekenen pijn of verdriet. Niet dat hij zelf die emoties kan benoemen of zelfs maar bevatten, maar het lijkt toch wel of het iets in hem wakker maakt. Zo gebruikt hij het woord ‘huilen’ voor verdriet pijn en alles wat zielig is, zoals een medebewoner in een rolstoel.

‘Huilen’ piept hij dan, frommelt zijn gezicht in een bijpassende grimas en tekent, voor wie hem dan nog niet begrijpt, met een vinger de loop van een traan. Wat voor autisten van zijn kaliber een prijzenswaardige poging tot communicatie is.’

Recensies: (Drs. H. Menkveld (Biblion recensie): “Een buitengewoon boeiend en ontroerend verhaal over Willem die als autistische zoon volwassen werd, zijn belevenissen heeft als hij is opgenomen in een behandelingsinstituut en de wijze waarop hij met zijn handicap zich handhaaft en veel van zijn leven maakt. Het boek roept bij de lezer vaak emoties op, het is zo invoelend geschreven en typeert zo duidelijk de belevingswereld van een autistische man. Al lezend krijg je een goede voorstelling van hoe Willem zich voelt en in veel opzichten is dat heel anders dan bij niet-gehandicapte volwassenen. Zijn moeder schrijft hoe zijn haar zoon begeleidt met begrip, met invoelingsvermogen voor wat er in hem omgaat. (...). Een mooi en gaaf boek voor iedere geïnteresseerde in de moeilijk toegankelijke wereld van mensen die met een autismespectrumstoornis leven.”

Prof. Dr. David J. de Levita, kinderpsychiater (Haagsche Courant): “Iedere ouder kan zich erin herkennen, wat voor kind hij ook heeft, wat voor ouder hij ook is.’

‘Vlot geschreven, hartverscheurend, eerlijk, levensecht, ontroerend en soms stilmakend mooi.’

MeilingMailing. Vakblad Stichting voor Adoptie en Projecthulp: “Een erg indrukwekkend boek. Zelden heb ik een boek gezien dat zo goed kan verwoorden wat autisme is.”

Interessante websites: www.autisme.nl